

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การศึกษาเป็นการพัฒนามนุษยชาติ ซึ่งจะมีผลต่อผลผลิตทางเศรษฐกิจ ความมั่นคงทางสังคม และเสริมสร้างพัฒนาความรู้ใหม่ ๆ¹ บทบาทและความสำคัญของการศึกษาต่อการพัฒนาคุณภาพของประชากร และความเจริญก้าวหน้าของประเทศนั้น ได้เป็นที่ตระหนักและยอมรับกันมากขึ้น ทั้งในสถานการณ์ปัจจุบันและอนาคต ประเทศไทยซึ่งอยู่ในช่วงการเร่งรัดพัฒนาประเทศ ย่อมมีความจำเป็นและความต้องการอย่างยิ่งที่จะอาศัยการศึกษาเป็นหลักในการสร้างกำลังคนที่มีคุณภาพ เพื่อเอื้ออำนวยต่อความเป็นไปได้ และความสำเร็จในการแก้ปัญหาและการพัฒนาประเทศตามแผนงานและเป้าหมายที่ได้กำหนดไว้² ดังปรากฏในแผนการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2520 ว่า "รัฐพึงส่งเสริมและบำรุงการศึกษา โดยถือว่า การศึกษามีความสำคัญในอันดับสูงยิ่งแห่งกิจการของรัฐ"³

ความสนใจในเรื่องของชน และการให้การศึกษาแก่คนนั้น เป็นพื้นฐานหลักของการศึกษาทุกระดับ ความพยายามทางการศึกษาคือ ความพยายามที่จะสร้างคนให้เป็นคนที่สมบูรณ์ตามแบบต่าง ๆ ที่สังคมต้องการ การอุดมศึกษาก็เช่นเดียวกัน เป็นความพยายามทางสังคมที่จะทำให้คนที่กำลังเป็นผู้ใหญ่ หรือเป็นผู้ใหญ่

¹ ประจวบ คุปรัตน์ "รัฐกับการศึกษา," วารสารครูศาสตร์ 11 (มกราคม - มีนาคม 2520) : 1.

² ประสาน มาลากุล ณ อยุธยา, "สถาบันครูศึกษาและการสร้างสรรค์สังคมไทย," วารสารครูศาสตร์ 11 (กรกฎาคม - กันยายน 2525) : 1.

³ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, แผนการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2520 (กรุงเทพมหานคร : ห้างหุ้นส่วนจำกัดอักษรบัณฑิต, 2520), หน้า 2.

แล้วก็ตามยอมรับแนวคิด ค่านิยม และพฤติกรรมของกลุ่ม หรือสังคมที่ตนเหล่านั้นอาศัยอยู่⁴ เพราะการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษาชั้นสูงนั้นก็เพื่อมุ่งพัฒนาความเจริญงอกงามทางสติปัญญาและความคิด เพื่อความก้าวหน้าทางวิชาการ มุ่งสร้างสรรค์กำลังคนในระดับวิชาการและวิชาชีพชั้นสูงในสาขาวิชาต่าง ๆ ให้สอดคล้องและสนองความต้องการของประเทศ⁵

สำหรับการจัดการอุดมศึกษาในประเทศไทยนั้น แต่เดิมรัฐได้รับภาระในการจัดมาโดยตลอด เมื่อความต้องการศึกษาระดับอุดมศึกษาของประชาชนมีมากขึ้น รัฐจึงได้เปิดโอกาสให้เอกชนเข้าร่วมรับภาระในการจัดการอุดมศึกษา โดยได้มีการจัดตั้งสถาบันอุดมศึกษาเอกชนขึ้นตามพระราชบัญญัติวิทยาลัยเอกชนตั้งแต่ พ.ศ. 2512 เป็นต้นมา⁶ และเพื่อที่จะให้สถาบันอุดมศึกษาเอกชนมีความพร้อมรับภาระในการพัฒนาการศึกษาระดับอุดมศึกษาให้มากขึ้น รัฐบาลจึงได้ปรับปรุงพระราชบัญญัติวิทยาลัยเอกชน พ.ศ. 2512 และได้ตราพระราชบัญญัติสถาบันอุดมศึกษาเอกชน พ.ศ. 2522 ขึ้นใช้แทน เพื่อความมั่นคงและเอื้ออำนวยต่อการขยายกิจการ ในการปรับปรุงโครงสร้างและระบบบริหาร ตลอดจนวิธีการดำรงมาตรฐานการศึกษาให้เหมาะสมยิ่งขึ้น ในช่วงของแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติระยะที่ 5 (พ.ศ. 2525 - 2529) สถาบันอุดมศึกษาเอกชน จึงมีโอกาขยายตัวเป็นสถาบันอุดมศึกษา ในรูปของมหาวิทยาลัย หรือสถาบันที่เปิดทำการสอนได้จนถึง

⁴ไพฑูริย์ สีนลารัตน์, หลักและวิธีการสอนระดับอุดมศึกษา (กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช, 2524), หน้า 5.

⁵สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, แผนการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2520, หน้า 8.

⁶มานิต บุณฺยประเสริฐ, "บทบาทสถาบันอุดมศึกษาเอกชนกับการพัฒนาประเทศ," วารสารวิทยาลัยการศา 1 (ธันวาคม 2522 - มีนาคม 2523) : 4.

ระดับปริญญาตรีปฏิบัติ เช่นเดียวกับสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ ทั้งนี้ เมื่อมีความพร้อมตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขตามที่กำหนดไว้ในกฎหมาย⁷

ลักษณะของบุคคลในวัยที่ศึกษาในระดับอุดมศึกษานี้ จะมีจินตนาการแนวความคิด และความเชื่อต่าง ๆ เป็นของตนเองมากกว่าวัยอื่น ๆ และบุคคลจะชอบออกไปรับผิดชอบงานโดยตรง โดยเหตุผลนี้ การอุดมศึกษาจึงจำเป็นต้องจัดให้ผู้เรียนและผู้สอนมีอิสระและเสรีภาพ รวมทั้งเป็นตัวของตัวเองสูงมาก⁸ ดังจะเห็นได้จากหลักสูตรอุดมศึกษาที่แตกต่างจากหลักสูตรของระดับการศึกษาอื่น ๆ คือในระดับประถมศึกษา การให้ความหมายของหลักสูตร มักจะครอบคลุมประสบการณ์ทั้งหมด และทุกอย่างที่โรงเรียนจัดขึ้น เพราะเด็กอยู่ในสายตาและการดำเนินงานของครูตลอดเวลาสูงขึ้นในระดับมัธยม การทำความเข้าใจในเรื่องหลักสูตรเปลี่ยนไปบ้างเล็กน้อย โดยหลักสูตรจะหันมาเน้นเรื่องของเนื้อหาและกิจกรรมในห้องเรียนมากขึ้น และมีการแยกกิจกรรมนอกห้องเรียนออกมาเป็นกิจกรรมนอกหลักสูตร แต่ในระดับอุดมศึกษา หลักสูตรจะหันมาเน้นพิเศษในเรื่องของเนื้อหาและองค์ประกอบต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับเนื้อหารวมทั้งกิจกรรมที่ดำเนินไปเพื่อเนื้อหาดังกล่าว ทั้งนี้ เพราะชีวิตนอกห้องเรียน นอกเหนือจากเนื้อหาแล้ว อาจารย์จะมีบทบาทน้อย ผู้เรียนย่อมมีอิสระที่จะรับและเลือกโดยเสรี⁹ และการเรียนการสอนในระดับอุดมศึกษานั้นแตกต่างกับการเรียนการสอนในโรงเรียนมัธยมศึกษาเป็นอันมาก คือในโรงเรียนมัธยมศึกษาชั้น วันหนึ่ง ๆ มีตารางสอนจัดไว้อย่างเต็มที่ นักเรียน

⁷ กองสถาบันอุดมศึกษาเอกชน, "พระราชบัญญัติสถาบันอุดมศึกษาเอกชน พ.ศ. 2522", (กรุงเทพมหานคร . กองสถาบันอุดมศึกษาเอกชน สำนักงานปลัดทบวงมหาวิทยาลัย, 2524), หน้า 3 (อัครสำเนา).

⁸ ไพฑูริย์ สีนลารัตน์, หลักและวิธีการสอนระดับอุดมศึกษา, หน้า 5.

⁹ เรื่องเดียวกัน, หน้า 20 - 21

เพียงแต่เรียนไปตามแบบเรียน จุดโน้ตตามที่ผู้บอกให้จด ทำแบบฝึกหัด หรือการทดลองภายใต้การแนะนำของครูที่เสนอแนะอยู่ตลอดเวลา นักเรียนจะต้องทำการบ้าน ถ้านักเรียนไม่ทำหรือทำแบบขอไปที ก็จะถูกลงโทษ นักเรียนจะถูกบอกให้เรียนว่าควรจะเรียนอะไร เรียนเมื่อไร แต่การเรียนการสอนในระดับอุดมศึกษาแตกต่างกับการเรียนการสอนในโรงเรียนมัธยมศึกษาโดยสิ้นเชิง นักศึกษาจะถูกบอกโดยปฏิทิน หรือหนังสือคู่มือของคณะว่าแต่ละสัปดาห์ควรเรียนอะไรบ้าง ความรู้ต่าง ๆ ได้จากการศึกษาค้นคว้าในหนังสือได้จากการฟัง การบรรยาย ได้จากเพื่อน ได้จากการสัมมนา และการฝึกภาค การศึกษาในระดับอุดมศึกษานี้ ส่วนใหญ่ปล่อยให้ให้นักศึกษาคัดสินใจด้วยตัวเองว่าควรทำอะไร เวลาใด จะเรียนอย่างไร และทำอย่างไร จึงจะทำได้สำเร็จ คือ นักศึกษาจะต้องเรียนด้วยตนเอง¹⁰ ฉะนั้น จึงอาจกล่าวได้ว่าผู้เรียนจะมีสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนระดับใดนั้นส่วนหนึ่งก็ย่อมขึ้นอยู่กับแสวงหาความรู้ด้วยตัวของผู้เรียนเอง คือ ถ้าผู้เรียนมีวินัยในตนเอง หรือมีการควบคุมตนเองได้ในการใช้เวลาหรือการแสวงหาความรู้เพิ่มเติม ก็จะทำให้ผู้เรียนประสบผลสำเร็จในการเรียนตามจุดมุ่งหมายที่ตั้งที่ วรรณวิภา ทองงอก¹¹ กล่าวไว้ว่า วินัยในตนเองเป็นองค์ประกอบอย่างหนึ่งที่ทำให้บุคคลประสบผลสำเร็จในการทำงาน และการเรียนเนื่องจากมีความตั้งใจเรียน มุ่งมั่นพยายาม

ในเรื่องของวินัยในตนเองนั้นผู้ให้ความหมายของวินัยในตนเองไว้หลายท่าน เช่น สุขชา และ สุรางค์ จันทน์เอม¹² ให้ความหมายไว้ว่า วินัยใน

¹⁰ อบรม สันภิบาล, แผนะแนวทางสำเร็จในการศึกษาระดับอุดมศึกษา (กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์โอเดียนสโตร์, 2525). หน้า 1-2.

¹¹ วรรณวิภา ทองงอก, "ความสัมพันธ์ระหว่างทัศนคติต่ออาชีพครู วินัยในตนเอง ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและการสอนของนิสิตฝึกสอนวิทยาลัยวิชาการศึกษาพิษณุโลก", (ปริทัศน์นิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2517), หน้า 9.

¹² สุขชา จันทน์เอม และสุรางค์ จันทน์เอม, จิตวิทยาการศึกษา (กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช, 2518), หน้า 154.

ตนเอง คือ กระบวนการ หรือวิธีการควบคุมพฤติกรรมตนเอง โดยคนเป็นผู้แนะนำตนเองให้ประพฤติไปตามแนวทางที่เลือกไว้

ทวี ท่อแก้ว และ อบรม สนิทบาล¹³ ให้ความหมายของวินัยในตนเองว่าหมายถึง ข้อกำหนดหรือข้อตกลงที่ตนเองได้กำหนดวางระเบียบตัวเองเอาไว้ โดยไม่ต้องให้คนอื่นสั่งสอน

พรพิมล เพ็ງศรีทอง¹⁴ ให้ความหมายของวินัยในตนเองไว้ว่า หมายถึง ความสามารถในการควบคุมตนเองได้ทั้งในด้านอารมณ์และพฤติกรรม ผู้มีวินัยในตนเอง จะเป็นบุคคลที่รู้จักกาลเทศะ สนใจเอาใจใส่ต่อสังคม เป็นผู้มีระเบียบและปฏิบัติตามกฎของสังคม

บัณฑิตา สักดิ์อุดม¹⁵ ให้ความหมายของวินัยในตนเองไว้ว่า หมายถึง ความสามารถของบุคคลในการควบคุมตนเองทั้งทางอารมณ์และพฤติกรรม ให้เป็นไปตามที่ตนต้องการ แม้จะมีสิ่งเร้าจากภายนอก เช่น บุคคลอื่นหรือสิ่งเร้าอื่นจากภายใน เช่น อุปสรรคหรือความปรารถนาก็ตาม ก็ยังไม่เปลี่ยนพฤติกรรมที่ตนตั้งใจไว้ รวมไปถึงการรู้จักกาลเทศะ การไม่กระทำการใด ๆ อันก่อให้เกิดความยุ่งยากต่อตนเองและผู้อื่น สนใจเอาใจใส่ต่อสังคม ปฏิบัติตามกฎหมายเกณฑ์ของสังคม

¹³ ทวี ท่อแก้ว และ อบรม สนิทบาล, จิตวิทยาการศึกษา (กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช, 2518), หน้า 92.

¹⁴ พรพิมล เพ็ງศรีทอง, "การศึกษาเปรียบเทียบบุคลิกภาพของครูกับนักวิทยาศาสตร์" (ปริญญาานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2515), หน้า 13.

¹⁵ บัณฑิตา สักดิ์อุดม, "ความสัมพันธ์ระหว่างการอบรมเลี้ยงดูเด็ก กับความมีวินัยในตนเองตามการรับรู้ของนักเรียน" (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2523), หน้า 11.

ส่วนในเรื่องของคุณลักษณะของผู้มีวินัยในตนเองนั้น มีผู้สรุปไว้หลาย
ท่าน เช่น สุโท เจริญสุข¹⁶ สรุปรวมกว้าง ๆ ไว้ 6 ข้อ คือ

1. เป็นผู้ที่สามารถคิดดี กระทำออกมาดี ประณีตเรียบร้อย
2. ไม่เป็นคนเห็นแก่ตัว เห็นแก่ใจ รู้จักสิทธิหน้าที่ของตน
3. มีความจริงใจซื่อสัตย์ ในการพูดการกระทำ
4. มีความรักและความเมตตา กรุณาต่อกัน
5. มีความรับผิดชอบสูงส่ง ไม่ปล่อยปละละเลยในกิจการของตน
6. มีความเคารพเชื่อฟังในเหตุผล ไม่เอาศักดิ์เอาเปรียบคนอื่น

นอกจากนั้น กรุณา กิจขยัน¹⁷ ยังได้ทำการสอบถามความคิดเห็น
จากนิสิตปริญญาโท สาขาการวัดผลการศึกษา และสาขาจิตวิทยา ทั้งชั้นปีที่ 1 และ 2
จำนวน 45 คน เกี่ยวกับพฤติกรรมและลักษณะของคนที่มีความมีวินัยแห่งตน รวมทั้งศึกษา
ทฤษฎีและเอกสารที่เกี่ยวข้อง แล้วสรุปได้ว่า คุณลักษณะของผู้มีวินัยในตนเองมีดังนี้

1. มีความรับผิดชอบ
2. เชื่อมั่นในตนเอง
3. มีความรู้สึกผิดชอบ
4. ไม่กังวล
5. มีความตั้งใจจริง ใจคอมั่นคง

¹⁶สุโท เจริญสุข, บทศึกษาดิจิตวิทยาเพื่อการศึกษา สารแนะแนว
สุขภาพจิตในโรงเรียน, (กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์โอเคียนส์โตร์, 2520)
หน้า 110.

¹⁷กรุณา กิจขยัน, "ความสัมพันธ์ระหว่างความมีวินัยแห่งตน
ความเชื่ออำนาจภายใน - ภายนอกตน และคุณธรรมแห่งพลเมืองดี" (ปริญญาพนธ์
การศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2517),
หน้า 21.

6. มีลักษณะการเป็นผู้นำ
7. มีความซื่อสัตย์จริงใจ มีเหตุผล
8. กล้าคิด กล้าพูด และกล้าทำ
9. มีความเห็นอกเห็นใจผู้อื่น และไม่เกรงใจโดยปราศจากเหตุผล
10. มีความอดทน

การมีวินัยในตนเองนั้น จำเป็นอย่างยิ่งที่คนไทยทุกคนจะต้องสร้างให้เกิดขึ้นกับตนเอง มิฉะนั้นแล้วการที่จะคบหาสมาคมหรือการทำงานร่วมกับบุคคลอื่นในสังคมย่อมจะเป็นไปได้ยาก โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ถ้าไม่สามารถสร้างวินัยในตนเองให้เกิดขึ้นได้แล้วในการที่จะสร้างวินัยเพื่อส่วนรวมย่อมจะเกิดขึ้นไม่ได้ ทั้งนี้ เพราะวินัยในตนเองเสมือนเครื่องปรุงแต่ง ชัดเกล้า นิสัยใจคอ ให้บุคคลเป็นคนที่มีความขยัน อดทน ซื่อสัตย์สุจริต และรักสวยรักงาม รักความสะอาดเป็นระเบียบเรียบร้อย และเมื่อสามารถปฏิบัติตนให้มีวินัยได้แล้ว วินัยจะนำความสุขกายสบายใจมาสู่ตนเอง¹⁸ และอีกเหตุผลหนึ่งที่ทำให้เห็นว่า วินัยในตนเองมีความสำคัญมาก ในปัจจุบันก็คือเหตุผลที่เกี่ยวกับประโยชน์ส่วนตัวของแต่ละบุคคลในเรื่องการแสวงหาวิชาความรู้ เพราะเนื่องจากในปัจจุบันนี้วิชาความรู้มีอยู่มากมาย จึงไม่อาจบรรจุลงในหลักสูตรใดหมด แต่ละคนจึงควรที่จะขวนขวายแสวงหาความรู้เอาเองนอกเหนือไปจากที่ปรากฏอยู่ในหลักสูตรที่กำหนดไว้ ฉะนั้น ถ้าบุคคลมีการควบคุมตนเองหรือมีวินัยในตนเอง มีความเฉลียวฉลาด และมีความเป็นอิสระ ก็จะหาความรู้เพิ่มเติมเอาเองได้มากที่สุด¹⁹ ซึ่งสอดคล้องกันกับที่

¹⁸ เกียรติศักดิ์ อิชยานันท์, "วินัยคือปัจจัยสร้างชาติ," วารสารวัฒนธรรมไทย

¹⁹ กาญจนา หาสิตะพันธุ์, "Self-Discipline การควบคุมตนเอง," ชุมนุมทางวิชาการ รายงานการประชุมทางวิชาการครั้งที่หนึ่ง กรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ, 2510, หน้า 197.

ภทรา นิคมานนท์²⁰ ได้ทำการศึกษากับนักศึกษาครูระดับ ป.ศ. ปีที่ 1 และ 2 วิทยาลัยครูบุรีรัมย์ จำนวน 336 คน พบว่าวินัยในตนเองมีความสัมพันธ์ทางบวกกับ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน แต่ผลการวิจัยนี้ไปขัดแย้งกับผลการวิจัยของ วรณวิภา ทองงอก²¹ ที่ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างทัศนคติต่ออาชีพครู วินัยในตนเองและ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนการสอนในภาคเรียนที่ 1 และ 2 ปีการศึกษา 2516 จำนวน 310 คน ชาย 114 คน หญิง 196 คน ปรากฏผลว่า วินัยในตนเอง ไม่มีความสัมพันธ์กับสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนการสอน ซึ่งทำให้ผู้วิจัยสนใจศึกษาว่า สำหรับผู้เรียนในระดับอุดมศึกษา ซึ่งใช้เวลาในการศึกษาส่วนใหญ่โดยการค้นคว้า หากความรู้ด้วยตนเองนั้น วินัยในตนเองกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนจะมีความสัมพันธ์ กันหรือไม่เพื่อจะได้นำผลการวิจัยนี้ไปใช้ประโยชน์ในการจัดการเรียนการสอน หรือ สร้างกิจกรรมที่ส่งเสริมการเรียนของนักศึกษาที่เอื้อต่อการเพิ่มผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ของนิสิตให้สูงขึ้น เพราะตามลักษณะที่มีในประเทศไทย ถือว่างานหลักที่เป็น หัวใจของสถาบันอุดมศึกษาก็คือ การสอนหรือการผลิตบัณฑิต ซึ่งหมายถึงการถ่ายทอด ความรู้อัน เป็นภาระหน้าที่อันถูกต้องชอบธรรมอย่างหนึ่งของมหาวิทยาลัย และการ ค้ำมหาวิทยาลัยก็เพื่อผลิตบัณฑิตในสาขาวิชาต่าง ๆ กัน การเปิดคณะและแผนก วิชาใหม่ ๆ ก็เพื่อสอน²²

²⁰ภทรา นิคมานนท์, "ความสัมพันธ์ระหว่างทัศนคติต่อการถือศีล 5 ความรู้สึกรับผิดชอบวินัยในตนเอง ความเกรงใจ และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน," (ปริญญาานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2517), หน้า 49-52.

²¹วรณวิภา ทองงอก, "ความสัมพันธ์ระหว่างทัศนคติต่ออาชีพครู วินัยในตนเอง ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและการสอนของนิสิตฝึกสอนวิทยาลัย วิชาการศึกษาพิษณุโลก" หน้า 54-58.

²²พิทยา สายหนู, "ภารกิจของมหาวิทยาลัยด้านการเรียนการสอน" ในรายงานการสัมมนา เรื่องภารกิจของมหาวิทยาลัยที่สังคมไทยมุ่งหวัง, (พระนคร: โครงการพัฒนามหาวิทยาลัย, 2517), หน้า บ. 48.

องค์ประกอบสำคัญของกระบวนการเรียนการสอนก็คือตัวผู้เรียนเอง ผู้สอนไม่ว่าจะเป็นผู้สอนระดับประถมศึกษา มัธยมศึกษา หรืออุดมศึกษาก็ตามจะ ดำเนินการสอนได้ดีและมีประสิทธิภาพ ก็ต่อเมื่อได้รู้จักและเข้าใจลักษณะและ ธรรมชาติของผู้เรียนเป็นอย่างดี ทั้งนี้ ผู้เรียนก็ต้องการผู้สอนที่มีความรู้ดี มี ประสบการณ์ มีวิธีสอนดี เป็นกัณฑ์เอง และเข้าใจนิสิตนักศึกษาผู้เรียน²³

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาเปรียบเทียบวินัยในตนเองของนักศึกษาปริญญาบัณฑิต สถาบันอุดมศึกษาเอกชน ในกรุงเทพมหานคร ที่มีเพศ และศึกษาในระดับชั้นปี แยกต่างกััน
2. เพื่อความสัมพันธ์ระหว่างวินัยในตนเอง กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาปริญญาบัณฑิต สถาบันอุดมศึกษาเอกชน ในกรุงเทพมหานคร จำแนกตามเพศและระดับชั้นปี

สมมติฐานของการวิจัย

1. นักศึกษาปริญญาบัณฑิต สถาบันอุดมศึกษาเอกชน ในกรุงเทพมหานคร ที่มีเพศ และศึกษาในระดับชั้นปี แยกต่างกััน จะมีวินัยในตนเองแตกต่างกััน
2. วินัยในตนเอง กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน มีความสัมพันธ์กััน

ขอบเขตของการวิจัย

1. การศึกษาครั้งนี้ ศึกษาเฉพาะนักศึกษาชั้นปีที่ 1 และชั้นปีที่ 3 ภาค เรียนปกติของสถาบันอุดมศึกษาเอกชน สังกัดทบวงมหาวิทยาลัย ในกรุงเทพมหานคร ที่ดำเนินการสอนถึงระดับปริญญาตรี ได้ครบทุกชั้นปี และจัดการเรียนการสอนแบบ สหศึกษา ซึ่งมีทั้งหมด 7 แห่ง คือ

²³ไพฑูริย์ สีนลารัตน์, หลักและวิธีการสอนระดับอุดมศึกษา, กรุงเทพมหานคร : ภาควิชาอุดมศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2522), หน้า 51.

- 1.1 มหาวิทยาลัยกรุงเทพ
- 1.2 มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์
- 1.3 มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย
- 1.4 มหาวิทยาลัยเทคนิคสยาม
- 1.5 วิทยาลัยศรีปทุม
- 1.6 วิทยาลัยอัสสัมชัญบริหารธุรกิจ
- 1.7 วิทยาลัยเอเซียอาคเนย์

2. การศึกษาความมีวินัยในตนเอง ศึกษาเฉพาะวินัยในตนเอง ตามคุณลักษณะของผู้มีวินัยในตนเอง 10 คุณลักษณะของ กรรณา กิจขยัน²⁴ คือ

- 2.1 มีความรับผิดชอบ
- 2.2 เชื้อมั่นในตนเอง
- 2.3 มีความรู้สึกผิดชอบ
- 2.4 ไม่กังวลใจ
- 2.5 มีความตั้งใจจริง ใจค่อมั่นคง
- 2.6 มีลักษณะความเป็นผู้นำ
- 2.7 มีความซื่อสัตย์ ใจมีเหตุผล
- 2.8 กล้าคิด กล้าพูด และกล้าทำ
- 2.9 มีความเห็นอกเห็นใจผู้อื่น และไม่เกรงใจโดยปราศจากเหตุผล
- 2.10 มีความอดทน

3. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษา ที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ เป็นคะแนนเฉลี่ยสะสมของนักศึกษาจนถึงภาคต้นปีการศึกษา 2529

²⁴กรรณา กิจขยัน, "ความสัมพันธ์ระหว่างความมีวินัยแห่งตน ความเชื่ออำนาจภายใน - ภายนอกคน และคุณธรรมแห่งพลเมืองดี", หน้า 21.

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงบรรยาย ได้กำหนดขั้นตอนและวิธีการดำเนินการวิจัยดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากรสำหรับการวิจัยครั้งนี้ เป็นนักศึกษาระดับปริญญาตรี ในสถาบันอุดมศึกษาเอกชน สังกัดทบวงมหาวิทยาลัย 7 แห่ง ในกรุงเทพมหานคร ที่กำลังศึกษาอยู่ในชั้นปีที่ 1 และชั้นปีที่ 3 ในปีการศึกษา 2529 จำนวน 17,072 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง เลือกมาจากประชากรในข้อ 1 จำนวน 735 คน โดยวิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified random Sampling) ตามขั้นตอนดังนี้

1) เลือกสถาบันอุดมศึกษาเอกชนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างจากสถาบันอุดมศึกษาเอกชน 7 แห่งนี้ โดยวิธีสุ่มตัวอย่างแบบธรรมดา (Simple random Sampling) มา 50% ได้สถาบันอุดมศึกษาเอกชนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ดังนี้

- (1) มหาวิทยาลัยกรุงเทพ
- (2) มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์
- (3) มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย
- (4) วิทยาลัยอัสสัมชัญบริหารธุรกิจ

2) เลือกกลุ่มตัวอย่างนักศึกษาเฉพาะชั้นปีที่ 1 และชั้นปีที่ 3 จากสถาบันอุดมศึกษาเอกชนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด มาแยกเป็นระดับชั้นปี เป็นนักศึกษาชั้นปีที่ 1 ทั้งหมด 9,865 คน และนักศึกษาชั้นปีที่ 3 ทั้งหมด 5,338 คน จากนั้นกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามชั้นปี โดยใช้เกณฑ์การกำหนดจากตารางของเครจซี่ และมอร์แกน

(Krejcie and Morgan)²⁵ ที่มีความเชื่อมั่น 95 % จะได้กลุ่มตัวอย่างนักศึกษาชั้นปีที่ 1 จำนวน 370 คน และชั้นปีที่ 3 จำนวน 365 คน จากนั้นแยกกลุ่มตัวอย่างในแต่ละชั้นปี ออกเป็นเพศหญิง และเพศชายอย่างละเท่า ๆ กันคือ

ในชั้นปีที่ 1	กลุ่มตัวอย่างเพศหญิงเท่ากับ	185 คน
	กลุ่มตัวอย่างเพศชายเท่ากับ	185 คน
ในชั้นปีที่ 3	กลุ่มตัวอย่างเพศหญิงเท่ากับ	185 คน
	กลุ่มตัวอย่างเพศชายเท่ากับ	180 คน

ในการเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างนั้น กำหนดกลุ่มตัวอย่าง แต่ละชั้นปี และเพศของสถาบันอุดมศึกษาเอกชนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างทั้ง 4 แห่ง เติ่งละเท่า ๆ กัน เฉพาะคณะบัญชีและคณะบริหารธุรกิจ

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามจำนวน 1 ชุด โดยแบ่งแบบสอบถามออกเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 สอบถามสถานภาพของกลุ่มตัวอย่างเกี่ยวกับเพศ ระดับชั้นปีและคะแนนเฉลี่ยสะสม

ตอนที่ 2 สอบถามเกี่ยวกับวินัยในตนเอง ซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง การสร้างแบบสอบถามนั้น ผู้วิจัยศึกษาเอกสารวารสารหนังสือ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม ต่อจากนั้นนำแบบสอบถามที่สร้างขึ้น ไปปรึกษากับอาจารย์ที่ปรึกษาการวิจัย แล้วไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ

²⁵Robert V. Krejcie and Dary W. Morgan. "Determining Sample Size for Research Activities, "Educational and Psychological Measurement. Vol 30, 20:30 Autumn, 1970. p.608

ตรวจสอบความตรงเชิงประจักษ์ (Face Validity) เมื่อปรับปรุงแก้ไขแล้วนำไปทดลองใช้กับนักศึกษาปริญญาบัณฑิต สถาบันอุดมศึกษาเอกชน ในกรุงเทพมหานคร ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง เพื่อนำมาวิเคราะห์หาค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถาม เป็นรายข้อโดยใช้การทดสอบค่าที (t-test) และหาค่าความเที่ยง (Reliability) โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา (α -Coefficient) ของครอนบาช (Cronbach) และนำมาปรับปรุงแก้ไขให้สมบูรณ์ เพื่อนำไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างจริงต่อไป

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามลำดับขั้นตอนดังนี้

1) ขออนุญาตขอความร่วมมือในการวิจัย จากบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ถึงนายกสมาคมสถาบันอุดมศึกษาเอกชน เพื่อออกหนังสือขอความร่วมมือในการทำวิจัย ไปยังสถาบันอุดมศึกษาเอกชนทั้ง 4 แห่ง

2) การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามไปแจกกลุ่มตัวอย่าง และรับคืนด้วยตนเองทุกสถาบันอุดมศึกษาเอกชน โดยขอความร่วมมือจากอาจารย์ที่ทำการสอน ในระดับชั้นปีที่ 1 และชั้นปีที่ 3

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

1) ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ใช้วิธีวิเคราะห์โดยการหาค่าร้อยละ

2) เปรียบเทียบวินัยในตนเองของนักศึกษาปริญญาบัณฑิต สถาบันอุดมศึกษาเอกชน ในกรุงเทพมหานคร ที่มีเพศและการศึกษาในระดับชั้นปี แตกต่างกันโดยการทดสอบค่าที (t-test)

3) วิเคราะห์หาความสัมพันธ์ระหว่างวินัยในตนเองกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาปริญญาบัณฑิต สถาบันอุดมศึกษาเอกชน ในกรุงเทพมหานคร ซึ่งจำแนกตามเพศและระดับชั้นปี โดยคำนวณหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบ Pearsen Product Moment.

คำจำกัดความ

วินัยในตนเอง (Self-Discipline) หมายถึง ความสามารถของบุคคลในการควบคุมอารมณ์หรือพฤติกรรมของตนเอง ให้เป็นไปตามที่มุ่งหวังไว้ ซึ่งจะต้องเป็นไปตามกฎระเบียบของสังคม แม้จะมีสิ่งเร้าจากภายนอก เช่น บุคคลอื่นหรือสิ่งเร้าจากภายในตนเองเป็นอุปสรรค ก็ยังคงไม่เปลี่ยนแปลงพฤติกรรมที่มุ่งหวัง

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง ผลการเรียนทางวิชาการทั้งหมด ตั้งแต่เข้าศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาเอกชน จนถึงภาคต้น ปีการศึกษา 2529

นักศึกษา หมายถึง ผู้ที่กำลังศึกษาอยู่ในสถาบันอุดมศึกษาเอกชน สังกัดทบวงมหาวิทยาลัยในระดับปริญญาตรี ในกรุงเทพมหานคร ในปีการศึกษา 2529

สถาบันอุดมศึกษาเอกชน หมายถึง มหาวิทยาลัยและวิทยาลัยเอกชน สังกัดทบวงมหาวิทยาลัย ในกรุงเทพมหานคร ที่จัดการเรียนการสอนในระดับปริญญาตรี

ขอตกลงเบื้องต้น

1. ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยถือว่าแบบวัดวินัยในตนเอง ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น สามารถวัดความมีวินัยในตนเอง ได้ตามความเป็นจริง และคำตอบที่ได้จากแบบสอบถามเป็นคำตอบตามสภาพความเป็นจริง และเชื่อถือได้
2. เนื่องจากผลการวิจัยครั้งนี้ เก็บข้อมูลคืนจากกลุ่มตัวอย่างได้เพียง 517 ฉบับ คือร้อยละ 70.34 ของจำนวนแบบสอบถามที่ส่งไปทั้งหมด 735 ฉบับ ดังนั้น จึงควรระมัดระวังในการกล่าวหาถึงผลการวิจัยครั้งนี้กับประชากรทั้งหมด

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ผลการวิจัยจะเป็นประโยชน์ต่ออาจารย์ในการดำเนินการเรียนการสอนที่เหมาะสมและมีประสิทธิภาพ
2. ผลการวิจัยเป็นแนวทางสำหรับฝ่ายวิชาการ ของสถาบันอุดมศึกษา เอกชน ในการพัฒนาการเรียนการสอนและกำหนดนโยบายต่าง ๆ

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย